

Бийлгн тэрнгтбэгт 50 сэт устата тша нгэр анилахх үрдүк таһымнаах буюнай ыччагы нигнгг-үөрөнгг гтгэр. Ол күрлүк, 1967 сылаахаа хамчы улуутун Дьбыльга нэбилггэр нг. Хаталаа улуутун Тонулү 4№-дох профессиональный технической училище пилан быдьыптынан, очолтооу В.И. ан апылан келүсөс боросадзотго Егор енович Николаев көбулобинингн дуган үлтгн сагалдабыта. Оюн илюкко, оройуонга, бүтүн спүүбүлүгөз дааны суолталаах ишге аььылыгытар, "Бонуот зига" дыан калкелера, Саха АССР Үрдүк Биттин дьокузаата Е.С. Николаев килгтэх өйө-сааата, инникни таба кырыта үйө-самс тулары махталикх эрэ улусон сөн.

туур, байнга

амысылаптанан сал-
сайын ырыны саргз, олоххо-дыахха
туулар араас тэрэллэри, ювелирна
ргэллэри оҕорон таһаарарга олохтох
чаты бэлэмниир сылтан, Саха
оһуу бөлүгүстүн маптайгы Борсдэни
оһул Ефимович Николасв 635-дэс
һалыгар олохуран, учулише
дуулунаагы политехнический лицей
н бунушта. 2000 сылаахха уонсай орто
рзди профессиональной үөрөбү кытары
тмэниир экспериментальнай быһаһаа
һалытыкан Оһулунаагы оһуола
дэс кэбдүүбута.

2004 сылында СӨ
рабыналыстыктың ыңағын "14 №
к профессиональнй лига" ап
риггю.

2010 снх "14 №-дох профессиональнхй дй" Бүтүн Араассыйинх үрдүгн "Сто ннх образовательных учреждений Ю. НПО России" конкурс лауреатынан убуна.

2014 сэлэхтнн “Аграрнй тсвнвм”
н орто анал үрөх тэртлэртн
нхьтнн үлэллр.

2016 сыллаахха Бүтүн Арассыыйатааньы тоогуларга "ОСЭЗ-и Россия" куонкурсун бастаарыгар кыһыл көмүс элбикэни наараараллаанар.

Үчилтийн агаар тураахыг, салтлы сай-
рыг бэлтгэхийн хяахыгн тунаагн,
халлан-мүхөлгн араас сыйларга
нэгжгнрннн үлгнн кэлбнтрн: С.Д.
пов (1967-1969), Д.Д. Трофимов (1969-
70), С.Н. Плотников (1970-1976), А.С.
ишгийн (1976-1982), М.М. Максимов
1982-1991), М.Г. Ннзгнрн (1991-1995).

И.С. Артемьев (1995-1996), М.Г. Сибиряков (1996-1999), Г.И. Адамов (1999-2004), Е.И. Спиридонова (2004-2013), А.А. Полюсов (2013- 2016).
2017 сытанан баш, М.В. Макаров таһаарыылаахтык үлүһ-хамныы сүбдэр.

Өрүү үтүө тылын ахын-санан ааһыбыт өр сылларга үтүө суобастаахтык үлүстээн аастык кулусталарбытан: РФ ПТУо үтүөлөөх үлэһитэрин Аграфена Васильевна Ноеваны, Петр Петрович Сергеев, Михаил Михайлович Максимов, СО үтүөлөөх учууталлары Михаил Степанович Ноговицын, Михаил Михайлович Беканов, СО кулутуураһын үтүөлөөх үлэһитин, педагогический үлэ бэтэрэниин Михаил Прокопьевич Ефимов, РФ ПТУо туйгунарын Галина Максимовна Дьячкова, Екатерина Петровна Гудиеваны, Анна Афанасьевна Никифорованы, Ольга Ивановна Митинаны вола.

50 сыз устата бийиги үөрөхлүп кылаатын 10.000 жүрүңдүдөтөх дьон кылаат аныктыган, сикс күн аартыптар тахсын-бытара, кинилөрүн күн тутта ааттыбыт.

Нина Николаевна Читиреваны – СС
Усина РФ утуоттох артыына;

Ранса Яковлевна Захарованы – СӨ
үтүктөх артыына;

Валерий Дмитриевич Барашков - "Үд албан аял" уордан кавалера, улуус өрөспүүбүлүтэ хас да тогулган чемпиону, рекорду олоктообут суолпар.

Дмитрий Михайлович Носов – СӨ ты-
ханаайыстыбатын туйгуна, СӨ суварысты-
белгилэй бириэмийэтүн лауреата уо. д. а.

Бийллыгы үбүлүйдүкк үөрөх сыгылар дэр кэсиктөөк сэйгээччыллэх Аггарий техникум аныгы көм ирдэбиллэрнээр эппиэттиир, идэтин толору байылабыт, тысирин санга хаахайлларын бэлэмниир сыгылаах- сорулгаах үтүлүр. Ол күрдү толус үөрөх бөлөгү аһылынна "Автомеханик", "Тыа хаахайыстыбаты"

тракторист-машинниһа", "Сир уонна хамсаабат баай сыһыаннаһыларын специалиһа", "Тыд хаһайыстыбатын бородууксууларын оһорон таһаарыы техникаһы", "Үүт аһы оһоруу мастара". Манна таһылан иһэс куурус "Сир уонна хамсаабат баай-дуһу сыһыаннаһыларын специалиһа", "Сварщик" болохтор аһыһыһылар. Барыта холбоон, 225 устудьуон 23 араас улуустан кэлэн үөрэнэ сылдьаллар, кинилэр ортолоругар 12 хотугу аһыйах ахсааннаах норуоттар ыччылара бааллар. Устудьуоннар ортолоругар 10 тулайыах, 80 кыаммат дыах көргөнтөн уонна үс доробуһаларынан хаһааһаах оһолор үөрөнүлэр. Кинилэр үөрэхтэрин таһыан дьарыктаах буолууларын уонна тус дьоруурларын сайыннарар сылтаах устуорт, ырыа-үтүкүү, литературнай ааһыла уонна хаарыккаа түһөрүн куруһуоктара үлэһиттэр.

Техникумна 18 үрдүк, 10 орто анал
үөрөхтээк, 9 туйгун, 3 үрдүк, 16 базовый
категориялаах, барыта 28 педагог үлэлир.
Техникум сайдыытыгар биһирэ үлэстөрүр
"Сахатранснефтегаз" акционернай
уопсастыбаны, Чурапчы улуусун
ТХПК-тын, Чурапчытаагы спокс-дьаах
хомунальнай хаһаайыстыбаны,
Дьонуусайдаагы уонна
Новосибирсктаагы тын
хаһаайыстыбаларын академияларын
кытары дуоһабар түһөрөһүннө.

Өрслүүбүлүктөгү иккис тосулун
ытышлар "Сыл бастыг куратора" күрөккө
онорон тааарыы үөрөхтөнийинин малствара
Анна Николаевна Дьячковага 1 мисегини
ылбыга. Техникумуг IV-с Санки-
Петербургдагы норуоттар икки
ардыларынаагы форумга, Арасыыаа туту-
луга суох уопастыбаннай Сэбиетин
директордэрин Союуун күрөктэниитигэр
кыйан-хотон «Россия 100 бастыг орто
анал үөрөх тэрилтэгэ» ааг лауреата буолу-
та.

Сылын ахсын ытыллар “Ээр профессионаллар” күрөктөрүгэр А.А. Седанниев салайааччылаах “Автомеханик” баллах устудьуона Гейна Родионова III миастааи ылыры сипкэтэ.

Ойгон татаары уруксэтин мастара
А.А. Гуляев, Хаандыгатаары Горно-
геологической техникумга ылышлыбыт
"Актуальные вопросы подготовки кадров в
условиях модернизации системы профес-
сионального образования РС(Я)"
эмпириэнсийэ 1-кы мустани ыла.

Ийн энэр улуустар нийн ариуларьгар
ыльгилыбын «Сваршик -2018» күрэхэ
С.К. Карпов салайн чыдах «Сваршик»
бөлөх устудьоннарын хамаандата III
мүнөстэ бүсллэ.

Үзгәсә күбүтуйбут өрөспүбүлүктөгү «Инникә» харды» аауыстарыгар Петя Пестряков «Свардико» болөх устудуона дүрөт бусан, Казань куоркаа ыттар чиксә тигетсә уонга «Алыйаа» дашырт сыйнаһан кэлтэ.

Техникум ишлэр-үөрлэр үлгэр кышкык сыйларга билэр түбүстэ. Ол курдук, улуус, нөһүлүк ийигин кытатылыбыт дьаһалларга устуруоннар усина үлгүлөр көхтөөстүк кытатылар. Чурагын улуубура

Анастасия Калесова 2-е место бусула.
Арсен Эверстов «Сваршино» белох
устулуона улуустыгы «Чурапчы, айса-
ны» бастыган дуратын бусула.

Техникум устудуоннара Сардаана Янкова – «ЗИО-16» группа устудуоналар ирени аныаага өрөспүүбүтүгү аһааас турнирга мунууур кайылыааынан буула. Мас тарыаһытар Чураччы уулуун тыа сириг спортуг маастарларын биригитэр, “Мамгара Ооннууларылар” болгонни бхтболлар «ПКК» группалар

устулууна Влада Барашкова 2-с мөргөткүчтүн
ыгы. «ПРМ-16» группасын устулууна Пет
Захаров оросуну бүтүрүшкө хапсагайдап
туугуна хас да төгүлдөх чөмүтүүн
«Манчары» 20-с оюнууларын призера.

Кыргыз үнөм сыйылар техникумун кантип сайдар жасашыбыз: «Повар-жонистер уюнуна «Бетеристория» дегенди» деген сыйылар, уюмсайа 10 группаны ала уюмдун басымына кырыл.

Ойуулуун нийслэл, Чурагчы улууш, Сах
Өрстүүбүлүктүн сайдылыггар кыла
пытын келтерез олооробутунан кы

Обучающая и развивающая педагогическая технология

С.Д. ПЛАТОНОВА, Е.В. ИВАНОВА,
саха тылын, литератураһын
учууталара.

Байыаннай комиссариат төрүтүзмүнтө 100 сылыгар

Уйкәтәйбәлгәкә Чуркәчә улузун ахкәтәкәтәкә, ыкәдәкәтәкә, сәриңә, нәһәт
бәтәтәкәтәкә!

[illegible]

Алға багыт: Улуу эрлерге, жетек кемеге башталгычтын байланыш деңгээлине
Чарачы уялдын жаштарга арналган кызыктыгына, кунтканы, чуртталуу
төпкөрүнө, дини, маңкырабагына. Улуу таленттерге, аяк башын көтөргө
муроо, аялдуу өйдөбүлүк, кызыктыгына, сөөккө, аяк башын көтөргө

[illegible]

Дие оккупаторлар дини катламга бекан-иктым, уйду-быйлаге аюгу; ишкору дьату; язусу
жару-ин! Кулларин ушакетлар селатилса-сизга селтибелгелли!

Н.М. АНДРЕЕВ — доктор педагогических наук,
Текстовый редактор "Журналы" университета баиниинский замбулуктук.

Александр Степанович Барабанов (1981-1983), Виктор Павлович Белоусов (1983-1988), Николай Иванович Пинчук (1988-1990), Владимир Семенович Тришкин (1990-1993), Семен Михайлович Афанасьев (1993-1994), Семен Степанович Андреев (1994-1998), Николай Васильевич Пестряков (1998-2003), байгалийн хамгаалаар солбуйдагчтай Афанасий Павлович Захаров (2002-2004), Игорь Семенович Динилов (2003-2007), Андрей Алексеевич Ерилов (2007-2009), Александр Александрович Скачков (2009-2011). 2011 сэл, сүүлжугийн 28 кундтэн Николай Михайлович Андреев Талга уонна Чурапчы улуустарын байгалийн хамгааларьыгын анганан таһаарьылыахтык үгүлүк сүлүбүд.

[illegible]

Күннөтэ алтыһар, биһгэ үлэһир тэриэтэрбитигэ, сүрүннээ, улуустааһы киһи батыһа кыһабынай быраһаһын А.И. Коржины ааттыһыт. Кинитэр уолларты байыаннай улууста туруорһ, медицинскэй хамыһыһа көрүүгүтэр күүскэ үлэһэллэр. Киһи батыһа кэпкэһиттэн чорботон ааттыһыт тэрэһтэ быраас Марфа Афанасьевна Попована, отолоринголог быраас Александр Александрович Попову, психиатр быраас Людмила Николаевна Дыдакыны, невролог быраас Александр Егоровна Коржиныны. Кинитэри сэгэ сыһыта медицинскэй хамыһыһа үлэһи сүрүннүүр Руслан Васильевич Пахомов ааттыһыт. Сыт айы эдэр, эрчимнээх киһи батыһаһа неписаниһтэр эбиллээ, армияда ытырыһыһыт ыччаттар доруоһуһаһарын хааныстыһалаахтык көрөллөр. Иһин таһыһан биһр ыкса үлэһэр тэриэтэбитигэ – Т.В. Павлова алтыһар улуус уорхос саһыһа бусаһар. Окуоһаһары кыһары байыаннай-медицинскэй иһин үлэһ таһыһ

БАЙЫАННАЙ КОМИССАРИАТ УСТУРУЙАТЫТТАН

1929 онд, алтынны үй 1 күнүгэр, Дьокүүскай башы Киин Төлөрөр Комитет Президиума, 13 оройуонга байлалхай-ууһутуур огууһалары тэрийэрин туһунан бйааарыны ытыамыта. Ол курдук, Огууһумэсэ, Ленскэйэ, Тунгиро Огууһумэсэ, Арбаа Хангалска, Таатта, Чуралыга, Уус Алтата, Намта, Булутта, Мунэ Хангалска, Сунтаарга уонна Алын уокуругар коммисариат үстэтин сааһаабыта.

1940 снл, олунньу ий 27 күнтүр Майа
сэлионньэтнүгэр «Чурапчытаары
халбохуктаах оройуоннаагы байлантай
комиссарият» тэриллититэ. Манна
Чурапчы, Таатта, Амма уонна Мэнэ
ханалаас улуустара килтирилибиттөрө.
Бастакы байлантай камыһаарьын, хили-
ччас салайааччыта А.В. Костовка
хаммыта.

Азга дэхдүгү Улуу сэринтэн сыйларыгар байыаннай комиссариаттар сүтсөн улхан оруулу тодорбуттара. Комиссариат кэхтөөх, түргөн-тархан дыһалларынан сэрин минтайгы ыарахан күннэригэр дыону, норуот хайайыктыбатын тэксиниксэрини үмүр тардаһы курдук уустук үлэлэр кылгас юм иһигэр кыаллыбыттара. Сэрин сыйларыгар байыаннай комиссариат барыта 30 мөлүмүөтүн таһаа хайһып Кыһыл Армия өкөктөргү ыһырбыта. Ол иһигэр Чурапчытаагы холбоһуктаах комиссариат 11.798 буюун сэрин холууттар хөрсүнүк охтубута, сорохоро суража суох сүлүттэрэ. Сэрин да кыһынтэн өсөнмөт үлһиттэрэ үгүс үлэни, түбүгү көрсүбүттэрэ. Сэринтэн эриэлтэн кыһынтэри көрсүлүү, байыаннай учуоска туруруу, үлэ министэтин булан буюуни курдук элпэстэһинээк үлэлэри эрэлтэстик тодорбуттара.

1948 сылтан садалан, Илин Эгэр улуус-
тарга бэйлэрэрэр өсөнөмүттар тэрилин-
бигэрэр. Илн сыл муус устар ыйыттан
Чуручпылаады байышпай коммиссарин
үлүс киингэр айылыбыта

РФ Оборонада министрин 2006 сыл

бам өйөн 6 күнүзгөдөй биригөөлүгү.
Чурагчы уюма Тапта улуустарын
байындай комиссариаттара холбоонолор
«СӨ Чурагчы уюма Тапта байындай
комиссариат» деген аттнан Чурагчы
нөбүдүгөр төрөлүбүз.

Ойтон 2007 сн бс зын 28 күнүгээр биришэһэн, «байгалан хамисарит Таата уонга Чурагы улуустар» дэг ааттан, Таата улууһун Ытык Кул нэһилэгэр хат тэрилтэ, күн бүгүнэ дотро улэтти-хамсыы олорор.

Бийлэл, муус устар үй 8 күнүгэр Байяаннай комиссарият тэргүүлэгч 100 сыйлн тусзар. Бу багач түгэвинин, биниги улусуспутугар араас сыйларга үлктээн авсыгч байяаннай хамгаалардары ыгыкты, махтанн аштылыбыт. Георгий Еремеевич Попов (1948-1949), Вибик Базарович Дамдинов (1949-1952), Михаил Петрович Барсугачев (1953-1955), Митый Дутарович Дутаров (1955-1958), Василий Григорьевич Солников (1961-1969), Юрий Яковлевич Макагонов (1969-1971), Рейн Семенович Платонов (1971-1974), Николай Егорович Сыдастов (1974-1976), Гери Ароневич Казарновскай (1976-1977), Виктор Иванович Лаптев (1977-1979), Николай Алексеевич Васильев (1979-1981).

үлгээбэлтэр: Светлана Филипповна
Пермякина, Марфа Никитовна Андреева,
Клавдия Николаевна Мишкова, Евдокия
Егоровна Федорова, Егор Дмитриевич
Захаров, прапориштар Альберт Петрович
Иларионов, Степан Федотович Собакин,
Егор Егорович Феофанов, Николай
Федорович Кисляк, Проксий Семенович
Кузьмин, Владимир Николаевич Никутов,
Татьяна Петровна Никутова, Лира
Михайловна Неустрова, Анастасия
Григорьевна Попова, Андрей Герасимович
Собакин, Татьяна Семеновна Яковлева,
Валентина Ивановна Макарова, Василий
Михайлович Парфенов, Василий
Еремеевич Александров, Елена
Владимировна Данилова, Юли
Николаевна Захарова, Петр Афанасьевич
Севальцев, Елизавета Ивановна Попова,
Мария Константиновна Попова, Евдокия
Андреевна Сергеева, Лана Сидоровна
Попова, Михаил Михайлович Гулев,
Наталья Константиновна Сергеева, Лидия
Васильевна Васильева, Прапориш
Иннокентий Иннокентьевич Варламов,
байлагшай учуурка Айгалина Гавришова
Филиппова кун бүгүнгэ дээрэ
сигиһавотхтик үлэлиг сэгддэлдэр.

быстыбакка ыгытылар. Байыаннай үөрэхтэргэ таланы, «Снежный барс» күрүөр кытты, «Эдэр армеец» үлүс – бу барыта оёхсиз үлөһүтөрүн көмөгө сүөх сайдыбат, оюн бөлүктөрүн бажа өтүлүрүнөн кылаалар, оёхсиз сонун көрүүлөх учууталарга махталыт мунуру сүөх.

Былтырылган кулунтуттэ, И.М. Павлов атынан Чурагчы орто оскулатын бичигчигэр, саагаас хапытаана Семен Иванович Никитин салайааччылаах «Өдөр армист» хамсааһын үтүхүгэр, Семен Ивановичны олуу элбиктинэстэх, кыһамныһаах, байыһынай дымадаа бичириэтэх килисэи сыһаанылыбыт. Уоһоо аһтааһыт дьоннорбут дьыл-чахчы Чурагчы патриоттара буюулар.

Бүтүн, байнхгүй комиссариат салалта уоргана бүслэрын бйхыалгынан, кмүсөлгөх бүслүү сөхүмнэрын, ирдбнлэрын толорууну хонтуруулхуур. Байнхгүй комиссариат ннлгэр өссө да салга сорултар, күүэтгэх ирдбнлэр туралар. Тэрлгөхнлгэр үлгөхнлг аям свастанх ылык дьоммугутар, клнлгөлгөрбнлг үлгэрнл салган, снлгэрнл хоторон, үрлүк эшнлгнлгн ылынан, кыһамнлгдлхастык үлгэрлгнлг днлгэрнлгэрбнлг. Бнлр салганан салнлгтаран, үлгэрлгн клбнлг улүүс дьаһалтларылгар, нлнлгнлг олхлгөх дьаһалтларылгар, тэрлгэлэр салнлгдчлларылгар өссө даган салгы бнлгэр үлгэрлгнлг днлг бнлгэрлгднлг.

Байгалийн комиссариат тэргүүлэгчид 100 саягаар үйлдлийн корсо, улуусууд бари слогтоохотрун уонна бири ндэлхээрбитин ис сүрэхинитэн эгэрэллэбит! Барыгыгтар этэнгэ буулгуун, дылу, сүүлүн эйгэх хилланы багарабит.

И.М. АНДРЕЕВ — подполковник,
Тягста уонна Чурагчы улуустарын
байыккай хамыһаара.

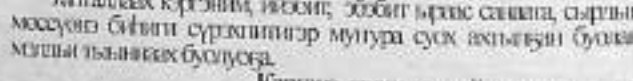
Е.Д. ДЫЧКОВСКАЯ,
улуустаагы культуури-
сизаттыгы информационнай-
методический отделын
суруштуруу ишис элннн.

satabul#дъиз_#дъизтутабыт
#чуралча_#чуралчы_#чуралчинскийулус
#чуралчинскийрайон_#чуралчыулусыа

Книга библиотечного каталога.

[illegible]

Оқушылары доктор,
оқушының ахыс (1963с.),
ис (1962с.) выпускниктары.

[illegible]

Ханынгат бичээсийн бэрлэлтэр графика: 16 ч 00 м. Бичээсийн бэрлэлийнх: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакцоннай-издательский холбоууа 05.04.2018 с. офсетта бичээтгэннэ. Типография аадырыһа: 678670. Чураалчы сэл. Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Ханынгат нэриэлээр икитэ: олтуурунууһаа уснаа бээтнискээ тахса.